

Polarnode Oy
Erottajankatu 7
00130 HELSINKI

2x400 kV voimajohtohanke, Kangasala

Päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

1 Hanke

Polarnode Oy, 2x400kV voimajohtohanke, Kangasala.

2 Vireilletulo

Polarnode Oy on pyytänyt Lupa- ja valvontavirastolta päätöstä siitä, edellyttääkö suunnitteilla oleva 2x400 kV voimajohtohanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA-menettely). Hankkeesta vastaava on toimittanut Lupa- ja valvontavirastoon ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017, YVA-laki) 12 §:n ja YVA-asetuksen 1 §:n edellyttämät tiedot hankkeesta 16.6.2026 ja täydentänyt tietoja 9.7.2026.

3 Hankkeesta vastaavan toimittamat tiedot hankkeesta

3.1 Hankkeen kuvaus

Polarnode Oy suunnittelee 2x400 kV voimajohtoa Tarasten kiertotalousalueelle suunnitellun datakeskuksen ja Fingrid Oyj:n Kangasalan sähköaseman välille. Voimajohto toteutetaan noin 5 kilometrin pituisella ilmajohdolla. Ilmajohdon edellyttämän johtoaukean leveys on 42 metriä ja johtoalueen leveys 62 metriä. Suunnitellut 400 kV virtapiirit sijoitetaan samaan pylväsrakenteeseen, jonka enimmäiskorkeus on 45–55 metriä.

Voimajohtoreitti sijoittuu olemassa olevan voimajohdon viereen. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 190 metrin etäisyydellä ja lähimmät lomarakennukset noin 450 metrin etäisyydellä.

Suunniteltu voimajohto sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 voimajohdon kaavamerkinnän alueelle sekä energiahuollon (EN) sekä teollisuus- ja varastoalueelle (T). Reitin varrella ei pääosin ole voimassa olevaan yleis- tai osayleiskaavaa. Sähköasema ja osa voimajohdosta sijoittuu Lamminrahkan osayleiskaavan alueelle ja siinä vähäisiltä osin kaavamerkintöjen suojaviheralue (EV) sekä ulkoilu- ja virkistysmetsä (VM) alueelle. Suurin osa voimajohtoreitistä sijoittuu vireillä olevan Ruutana-Tarastenjärvi-Asema - osayleiskaavan alueelle. Voimajohto kulkee vähäisiltä osin Tampereen kantakaupungin kaavoitetulla alueella sijoittuen erityisesti nykyisen voimajohtomerkinnän alueelle. Reitti kulkee myös keskuspuistoverkoston, ohjeellisen virkistysyhteyden ja ohjeellisen

ekologisen yhteyden läpi. Reitin pohjoisosa sijoittuu Tarastenjärven asemakaavan alueelle (740). Asemakaavan alueella reitti sijoittuu pääosin voimajohdolle merkitylle alueelle ja muilta osin teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T-2).

Reitti ei sijoitu maakunnallisesti tai valtakunnallisesti arvokkaille maisema-alueille (VAMA). Lähin VAMA-alue on Haralanharjun maisemat noin 3 kilometrin etäisyydellä. Alueella ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Tiedossa olevia muinaisjäännöksiä ei sijoitu reittivaihtoehtojen alueelle.

Voimajohtoreitille ei sijoitu suojelu- tai suojeluohjelma-alueita. Lähin suojelualue on Ilmarisen metsät, joka on yksityisten mailla oleva luonnonsuojelualue. Lähin Natura-alue, Kirkkojärven alue, sijaitsee noin 5,4 kilometrin etäisyydellä. Lähin metsälain 10 §:n mukainen elinympäristö sijaitsee noin 250 metrin etäisyydellä. Ympäristön kasvupaikkatyytit ovat pääasiassa lehtomaista ja tuoretta kangasta, mutta paikoin esiintyy myös muita kangasmetsätyyppejä.

Lähin kansainvälisesti arvokas lintualue (IBA) ja kansallisesti arvokas lintualue (FINIBA) Kangasalan lintujärvet sijaitsee noin 5,3 kilometrin etäisyydellä. Maakunnallisesti arvokkaat lintualueet (MAALI) sijaitsevat lähimmillään n. 8 kilometrin etäisyydellä länteen. Lajitietokeskuksen aineiston mukaan voimajohtoreitin varrella on havaittu useita lintu- ja eläinlajeja, kuten petolintuja, pöllöjä, liito-oravia, viitasammakoita, lahokaviosammalta ja lepakoita. Alueella esiintyy tavanomaista metsä- ja avomaiden lintulajistoa, joka koostuu huomionarvioisista lajeista, kuten hömötiäisestä, pikkulepinkäisestä, kehrääjästä ja palokärjestä. Katajajärvellä on havaittu myös kaakkuria. Petolinnuista on tehty havaintoja voimajohtoreitin läheisyydessä. Alueelta on tunnistettu liito-oravan kannalta potentiaalisia elinympäristöjä. Suoria liito-orava havaintoja ei ole tehty reittien varrelta ja lähimmät aiemmat havainnot on tehty pääosin 1990–2000-luvuilla. Lähimmillään havainnot sijoittuvat n. 10 metrin etäisyydelle suunnitellusta linjasta. Alueelle laadittavan osayleiskaavan yhteydessä tehdyissä luontoselvityksissä vuosina 2022–2024 on havaittu muutamia arvoalueita.

Voimajohto sijoittuu Kokemäenjoen vesistöalueelle (35). Voimajohtoreitin varrella ei ole merkittäviä vesistöjen ylityksiä tai alituksia. Lähin pohjavesialue on noin 1,6 kilometrin etäisyydellä sijaitseva Kirkkoharju-Keisarinharju (0421101). Alueella ei arvioida esiintyvän happamia sulfaattimaita.

3.2 Hankkeesta vastaavan kuvaus hankkeen todennäköisesti merkittävistä ympäristövaikutuksista sekä toimenpiteistä niiden välttämiseksi ja ehkäisemiseksi

Vaikutukset maankäyttöön

Voimajohtoreitti mukaillee kaavoissa osoitettuja voimalinjoja. Näiden perusteella nähdään, että esitetty ilmajohto ei ole merkittävästi ristiriidassa lainvoimaisten kaavojen kanssa. Sijoittumisessa tulee huomioida virkistys- ja luontoarvot. Voimajohdon vaatimat rajoitukset maankäytölle on otettava huomioon jatkossa vireille tulevilla kaavahankkeissa.

Sosiaaliset vaikutukset

Voimajohtoreitti sijoittuu pääosin metsäiselle alueelle lähelle taajamia. Reitille ei juurikaan sijoitu loma- tai asuinrakennuksia. Rakentaminen aiheuttaa asutukselle lyhytkestoista häiriötä ja meluhaittaa, mutta rakentamisen aikaisia haittoja voidaan vähentää rakennustöiden ajoittamisella. Maisemavaikutuksia lieventää se, että johto sijoittuu olemassa olevan ilmajohtoon viereen metsäiselle alueelle. Läheisyyteen ei sijoitu asutuksen ohella erityisiä palveluja tai häiriintyviä kohteita.

Vaikutukset ympäristöön ja luonnonsuojeluun

Voimajohto ei sijoitu luonnonsuojelualueille, joten suojelualueisiin ei kohdistu vaikutuksia. Linnustollisesti arvokkaisiin alueisiin ei nähdä kohdistuvan vaikutuksia, sillä voimajohtoreitti sijaitsee etäällä arvoalueisiin nähden. Rakentamisen aikainen melu voi aiheuttaa vaikutuksia eläimistöön, mutta toiminnan aikana vaikutuksia ei juurikaan synny. Metsää joudutaan poistamaan korkeintaan johtoaukean leveyden verran. Voimajohto ei merkittävästi vaaranna viitasammakoiden tai lummelampikorentojen elinympäristöjä.

Alueella on havaittu liito-oravia ja alueen metsät kasvupaikkatyyppin mukaan soveltuvat hyvin liito-oraville. Suunniteltu ilmajohto leventää olemassa olevaa voimajohtoaukeaa, jolloin mahdolliset ekologiset yhteydet voivat heiketä. Ekologisten yhteyksien vahvistamiseksi ilmajohtojen alle voidaan asentaa liito-oravalle hyppypuita. Rakentamisen osalta on ajoitettava merkittävimmät melua aiheuttavat rakennustyöt ja puuston poisto lisääntymisajan ulkopuolelle.

Alueelta on havaittu osayleiskaavan laadinnan yhteydessä muutamia arvoalueita, kuten Katajajärvi ja pieniä rämeläikkuja. Voimajohto ei arvion mukaan vaikuta merkittävästi näihin kohteisiin, kun pylväspaikat suunnitellaan arvokohteiden ulkopuolelle eikä rakentamisen aikana liikuta näillä kohteilla.

Rakentamisen ajoittamisessa sekä puuston poistossa on huomioitava lintujen pesimärauha huhti-heinäkuun ajan, jolloin voidaan minimoida merkittävät pesimälinnustoon kohdistuvat vaikutukset.

Vaikutukset maisemaan ja kulttuuriperintöön

Maiseman ja rakennetun kulttuuriympäristön arvokkaat alueet sekä -kohteet eivät sijoitu voimajohtoreittivaihtoehtojen alueille tai niiden välittömään läheisyyteen, jolloin voimajohtodesta ei muodostu vaikutuksia näille kohteille. Reitillä tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa olevia arkeologisia kohteita, jolloin muinaisjäännöksille ei aiheudu vaikutuksia.

Maisemavaikutukset nähdään pääosin paikallisena erityisesti peitteisemmissä maastoissa, kuten metsäalueilla kohdistuen lähinnä johtoaukealle ja sen lähiympäristöön. Visuaaliset vaikutukset jäävät tällöin mahdollisesti hyvinkin vähäisiksi.

Merkittävimmät maisemavaikutukset syntyvät avoimeen maisemaan sijoittuvista voimajohtopylväistä. Voimajohtoon näkyvyyteen vaikuttavat muun muassa kasvillisuus, rakenteet ja maastonmuodot, jotka voivat luoda taustaa voimajohtopylväälle tai peittää näkyvyyttä muiden osalta. Voimajohto korostuu maisemasta merkittävämmän, mikäli ei ole lainkaan esimerkiksi metsänreunan luomaa taustaa. Lisäksi tarkkailupiste ja -ajankohta vaikuttavat visuaalisesti. Merkittäviä haitallisia maisemavaikutuksia lieventää ilmajohtoon sijoittuminen olemassa olevien voimajohtojen viereen, metsäpeitteiselle alueelle.

Vaikutukset maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin

Kallio- ja maaperään kohdistuvat vaikutukset rajoittuvat pylväspaikoille, joten vaikutukset jäävät vähäisiksi. Voimajohtoreitille ei sijoitu maa- tai kallioperän arvokohteita. Hanke sijaitsee Litorina-merivaiheen rajan ulkopuolella, joten alueella ei arvioida esiintyvän sulfaattimaita.

Hankkeella ei nähdä esiintyvän vaikutuksia pintavesiin eikä hanke muuta alueen pintavesien valuntaa. Pylväspaikoille rajoittuvat pintakasvillisuuden poistot ja maanmuokkaukset toteutetaan siten, ettei kiintoainehuuhtoumaa ojaverkostoon synny merkittävästi. Muualla johtoalueella säilytetään nykyinen kiintoaineista pidättävä kasvillisuus. Hankkeella ei ole vaikutusta lähimpien vesistöjen veden laadulle. Reitillä tai sen läheisyydessä ei ole tulvariskialueita.

4 Asian käsittely

4.1 Viranomaisten kuuleminen

Lupa- ja valvontavirasto on kuullut ennen päätöksentekoa Kangasalan kaupunkia, Pirkanmaan liittoa ja Pirkanmaan maakuntamuseota.

Kangasalan kaupunki toteaa, että aineistossa on esitetty puutteelliset tiedot alueen kaavatilanteesta ja tuo lausunnossaan esiin tarkennuksia esitettyihin kaavatietoihin. Esitetty aineisto on hyvin yleistasoista suhteessa alueen pienipiirteisiin luontoarvoihin. Tarkasta voimajohtoon suunnitellusta reitistä jää epäselvyyttä. Ilmajohdon toteuttaminen rajoittaisi kortteleiden nrot 8200 ja 8201 käyttämistä asemakaavan mukaiseen tarkoitukseen.

Voimajohtoreitillä on mahdollisesti liito-oravan kulkuyhteyksiä, luonnon monimuotoisuutta turvaavia pienialaisia kohteita sekä Porrasjärvi ja Katajajärvi, jotka ovat mahdollisia vesilain 11 §:n mukaisia suojeltuja kohteita ja luontodirektiivin IV liitteen lajin ja lintudirektiivin I liitteen lajin lisääntymis- ja pesimisalueita. Porrasjärven lähiympäristö on lisäksi mahdollista metsälain 10 §:n mukaista erityisen tärkeää elinympäristöä.

Porrasjärven ja Katajajärven alueilla on merkitystä virkistyskäytölle. Vaellusreitti Kaarinanpolku kulkee olemassa olevien ilmajohtojen alla noin 3 kilometrin matkalta ja suunniteltu voimajohto vaikuttaa olennaisesti myös vaellusreitin maisemaan. Alueelle on suunnitteilla Gasgrid Finland Oy:n metaanin yhdysputken rakentaminen. Hankkeilla voi olla

yhteisvaikutuksia, jotka on syytä selvittää. Hankkeella ei todennäköisesti ole sellaisia merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka olisivat laadultaan ja laajuudeltaan rinnastettavissa YVA-lain hankeluettelon hankkeisiin. Hanke sijoittuu alueelle, jolla on todettu riski mustaliuskekallioperän ja mustaliuskepitoisen maaperän esiintymiseen.

Pirkanmaan liitto kuvaa lausunnossaan alueen maakuntakaavatilanteen ja toteaa, että ympäristöselvityksessä on esitetty puutteelliset tiedot. Suunniteltua voimajohtoa koskee vaihemaakuntakaavassa voimalinjan yhteystarvemerkintä välillä Kangasala-Taraste (110 kV). Saman yhteysvälin läheisyyteen sijoittuvat myös maakuntakaavan 2040 nykyinen voimajohtoyhteys Kangasala-Mänttä-Toivila-Alajärvi-Nurmi (110/400 kV) sekä vaihemaakuntakaavan voimalinjan yhteystarvemerkintä välillä Kangasala-koillinen maakunnan raja (400 kV). Hankkeessa pyydetään kiinnittämään huomiota vaihemaakuntakaavan yleismääräykseen, jonka mukaan sähköverkon kehittäminen ja uusien yhteyksien rakentaminen on tehtävä mahdollisimman vähäisin ympäristövaikutuksin, ensisijaisesti olemassa olevia ja/tai yhteisiä johto- ja maastokäytäviä sekä pylväsrakenteita hyödyntäen. Ympäristöselvityksen perusteella tätä vaihtoehtoa ei ole hankkeen suunnittelussa tarkemmin tarkasteltu.

Hankkeessa suositellaan ottamaan huomioon maakuntakaavan virkistysaluetta, viheryhteyksiä ja ulkoilureittiä koskevat suunnitteilla olevat ja tavoitteelliset maankäyttöhankkeet, jotta viherverkoston toimivuutta turvataan kokonaisvaltaisesti, eikä sitä heikennetä hankkeiden yhteisvaikutuksena. Vaihemaakuntakaavan yhteydessä on selvitetty maakunnallisesti merkittäviä uhanalaisten lajien ja luontotyyppien keskittymiä. Maakuntakaavan tavoitteiden ja niihin kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta paras vaihtoehto olisi toteuttaa uusi voimajohtoyhteys mahdollisimman pitkälti olemassa olevia voimajohtoalueita ja -rakenteita tai tiestön läheisyyttä hyödyntäen.

Pirkanmaan maakuntamuseo toteaa, että olemassa olevan tutkimustiedon mukaan hankkeesta ei koidu uhkaa arkeologiselle kulttuuriperinnölle, mutta tutkimusaineisto ei kata koko hankealuetta. Voimajohtolinjalle tulee toteuttaa arkeologinen inventointi, kattaen koko hankealueen työmaa- ja vaikutusalueineen. Vaikutukset arkeologiseen kulttuuriperintöön voidaan luotettavasti arvioida inventoinnin tulosten perusteella, mutta alustavasti arvioituna vaikutukset eivät ole niin merkittäviä haitallisia, että YVA-menettely olisi välttämätön. Hankealue sijoittuu rakentamattomaan metsämaastoon, etäälle rakennetusta maisemasta ja olemassa olevan voimajohdon yhteyteen. Hankkeella ei ole merkittäviä rakennettuun kulttuuriympäristöön tai maisemaan kohdistuvia vaikutuksia, joten niihin perustuvaa tarvetta YVA-menettelylle ei ole.

4.2 Hankkeesta vastaavan kuuleminen

Hankkeesta vastaavalle on ennen päätöksentekoa annettu tilaisuus tulla kuulluksi saaduista lausunnoista. Hankkeesta vastaava on toimittanut selityksen Lupa- ja valvontavirastoon 28.8.2026. Hankkeesta vastaava on todennut selityksessään seuraavaa:

Tarkemman yleissuunnittelun yhteydessä teetetään päivitetty ympäristöselvitys, jossa vastataan kattavasti kaikkiin lausunnoissa esiin nostettuihin asioihin. Selvitykseen

täydennetään mm. lausunnoissa esitetyt puuttuvat kaavatiedot. Pirkanmaan liitto on tuonut lausunnossaan esiin vaihemaakuntakaavan yleismääräyksen sähköverkon kehittämisestä. Polarnode Oy on ottanut yleismääräyksen ohjaaman tavoitteen huomioon suunnittelussa ja ilmajohto sijoitetaan mahdollisimman lähelle olemassa olevaa voimajohtoa, jolloin maastokäytävän tarve jää huomattavasti pienemmäksi kuin uudella linjauksella. Nykyistä pylväsrakennetta ei voida hyödyntää samassa rakenteessa.

Lausunnoissa todettu tarve tarkentaa luontoselvityksiä maastokäynnein toteutetaan oikeina selvitysaikoina, kattaen liito-oravan, lepakot, kasvillisuuden ja luontotyytit sekä viitasammakon. Viheryhteydet, Kaarinanpolun ulkoilureitti ja Ilmarisen metsät - suojelualueen läheisyys otetaan huomioon ja varmistetaan, ettei hanke yksin tai yhteisvaikutuksensa Gasgrid Finland Oy:n maakaasuputkihankkeen kanssa heikennä niiden toimivuutta. Alueelle tullaan tekemään arkeologinen inventointi.

Lausunnoissa esiin nostetut mustaliuskeriski sekä arseeniriski on tunnistettu ja vastauksen liitteenä toimitetaan ympäristöselvityksen täydennys, joka käsittelee mustaliuskeen ja arseenin esiintymistä. Täydennyksessä esitetään mustaliuske mustaliuske- ja arseeniriskin hallintaan konkreettiset toimenpiteet, kuten kaivantojen leveyden ja syvyyden minimointi, kaivettujen massojen palauttaminen alkuperäiseen järjestykseen, mustaliuskepitoisten maiden pitkäaikaisen välivarastoinnin välttäminen sekä työmaavesien happamuuden seuranta ja neutralointi ennen niiden johtamista ympäristöön. Mikäli rakentamisen suunnittelussa ja toteutuksessa noudatetaan täydennyksessä määritellyjä riskienhallintatoimenpiteitä, voidaan vaikutusten maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin jäävän myös mustaliuskealueilla enintään paikallisesti kohtalaisiksi. Asianmukaisilla suunnittelu- ja riskienhallintatoimenpiteillä hankkeen vaikutukset maaperään sekä pinta- ja pohjavesiin arvioidaan luontaisesti kohonneiden arseenipitoisuuksien osalta vähäisiksi eikä hankkeen arvioida aiheuttavan merkittävää ympäristön pilaantumisen riskiä.

Polarnode Oy on tietoinen YVA-lain (252/2017) 31 §:n mukaisesta selvilläolovelvollisuudesta ja huomioi tämän jatkosuunnittelussa riippumatta YVA-menettelyn soveltamisesta. Vastauksessa esitetyt sitoumuksen huomioiden Polarnode Oy katsoo, ettei hankkeella ole sellaisia ympäristövaikutuksia, että YVA-menettely olisi tarpeen.

5 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Kangasalan 2x400kV voimajohtohankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Hankkeesta ei Lupa- ja valvontaviraston arvion mukaan todennäköisesti aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia, kun otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne sekä esitetyt haitallisten vaikutusten välttämisen- ja ehkäisemistoimenpiteet.

Mikäli hanke tai sen aiheuttamat todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset muuttuvat jatkosuunnittelussa nyt esitetystä, arviointimenettelyn tarve tulee arvioida uudestaan.

5.1 Päätöksen perustelut

Lupa- ja valvontaviraston päätös ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa perustuu YVA-lain 3 ja 11 §:ään.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä edellyttävät sellaiset hankkeet ja niiden muutokset, joilla todennäköisesti on merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 1 mom.). YVA-lain liitteen 1 hankeluettelo sisältää hankkeet, joihin arviointimenettelyä sovelletaan aina. Hankeluettelon kohdan 8 b) perusteella YVA-menettelyä sovelletaan vähintään 220 kV maanpäällisiin voimajohtoihin, joiden pituus on yli 15 kilometriä. Suunnitellussa Kangasalan voimajohtohankkeessa ollaan rakentamassa 5 kilometrin pituista 2x400 kV ilmajohtoa. Suunniteltu voimajohto ylittää selvästi teholtaan asetetun rajan, mutta jää pituudeltaan selvästi alle rajan. Hanke jää kokonaisuudessaan alle hankeluettelossa määritellyn YVA-menettelyä edellyttävän hankerajan.

Arviointimenettelyä sovelletaan yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, YVA-lain liitteen 1 hankeluettelon mukaisten hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia (YVA-laki 3 § 2 mom.).

Päätöksenteossa otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne sekä hankkeen kuuluminen tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU liitteessä II lueteltuihin hankkeisiin. Päätöksenteon perustana olevista tekijöistä säädetään YVA-lain liitteessä 2.

Hankkeen ominaisuudet ja sijainti sekä vaikutusten luonne

Voimajohtoreitti sijoittuu Pirkanmaan maakuntakaava 2040:ssa osoitetulle voimajohtoyhteydelle, eikä hanke siten poikkea maakuntakaavassa alueelle osoitetusta pääasiallisesta käyttötarkoituksesta. Tarastenjärven asemakaava-alueella hanke sijoittuu pääosin voimajohdoille varatulle alueelle (T-2). Hanke ei käytettävissä olevien tietojen perusteella aiheuta alueidenkäytöllisiä ristiriitoja tai kaavojen toteuttamista vaikeuttavia vaikutuksia, jotka edellyttäisivät YVA-menettelyn soveltamista. Alueella on vireillä Ruutana-Tarastenjärvi-Asema-osayleiskaava, jonka valmistelun pohjaksi on laadittu useita selvityksiä. Näistä saatavat lähtötiedot ja karttunut selvityspohja on syytä ottaa huomioon voimajohtohankkeessa.

Voimajohtoreitin alueelle tai välittömään läheisyyteen ei sijoitu valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Lähin valtakunnallisesti merkittävä maisema-alue Haralanharjun maisemat sijaitsee noin 3 kilometrin etäisyydellä voimajohtoreitistä itään. Lähimmät maakunnallisesti arvokkaat

alueet sijaitsevat noin 5 kilometrin päässä etelässä lähimmästä reittivaihtoehdosta. Hankkeen sijoittuminen etäälle arvoalueista ja pääosin olemassa oleviin tai kaavoissa voimajohtokäyttöön osoitettuihin käytäviin vähentää maisemaan kohdistuvia vaikutuksia, eivätkä vaikutukset ole todennäköisesti niin merkittäviä, että YVA-menettelyä tulisi soveltaa.

Hankkeesta todennäköisesti aiheutuu mahdollisia paikallisia hydrologisia muutoksia sekä rakentamisaikaisista kiintoainekuormitusta pylväiden asennuksista johtuen. Pintavesiin ei ennalta arvioiden kohdistu YVA-menettelyä edellyttäviä merkittäviä vaikutuksia. Vaikutukset ovat vähäisiä ja lyhytaikaisia aiheutuen erityisesti rakentamisaikaisista kiintoainekuormituksesta ja vähäisistä, paikallisista muutoksista pienvesien hydrologiassa. Voimajohtoreitin varrella ei sijaitse luokiteltuja pintavesimuodostumia. Voimajohdon toteuttamisella ei ole vaikutusta vesienhoidon tavoitteiden saavuttamiseen. Reitille ei sijoitu pohjavesialueita.

Lupa- ja valvontavirasto katsoo kuitenkin, että mustaliuskeisilla alueilla on tarpeen noudattaa hanketoimijan esittämiä riskienhallintatoimia, joista tärkeimpinä ovat kaivuutöiden ja louhinnan minimointi eli mahdollisimman vähäiset ja pienet maanmuokkaukset, sekä pitkäaikainen maamassojen varastoinnin välttäminen. Lisäksi on tärkeää seurata vesien laatua mustaliuskealueiden kaivannoissa ja tarvittaessa varautua neutraloimaan vesiä.

Voimajohtoreitin alueella tai sen läheisyydessä ei ole luonnonsuojelu- tai Natura 2000-alueita, joihin hankkeella voisi olla vaikutuksia. Lähin suojelualue on Ilmarisen metsät, joka on yksityisen mailla oleva luonnonsuojelualue. Luonnonsuojelualueen luoteiskulma sijaitsee ilmajohdon välittömässä läheisyydessä alle 100 metrin etäisyydellä. Lähin Natura-alue, Kirkkojärven alue, sijoittuu noin 5,4 kilometrin etäisyydelle reitistä etelään. Hankkeella ei arvioida olevan vaikutusta Natura 2000-alueiden suojeluarvoihin tai luonnonsuojelualueisiin.

Reitin varrella on havaintoja lainsäädännöllä turvatuista lajeista (liito-orava, lepakot, lahopaviasammal) sekä yksittäisiä kaavoituksen yhteydessä tunnistettuja arvokkaita luontotyyppikohteita. Lupa- ja valvontavirasto yhtyy Polarnode Oy:n esittämään näkemykseen siitä, että arvokkaat luontokohteet voidaan huomioida reitin yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja toteutuksessa. Kokonaisuutena reitillä tai sen läheisyydessä ei ole tiedossa sellaisia luontoarvoja, joihin hanke todennäköisesti aiheuttaisi laadultaan tai laajuudeltaan niin merkittäviä vaikutuksia, että hankkeeseen olisi tarpeen soveltaa YVA-menettelyä. Hankkeessa tulee ottaa huomioon luonnonsuojelulain (9/2023) 78 §:n mukainen lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittämis- ja heikentämiskielto.

Polarnode Oy:n Kangasalan 2x400 kV voimajohtohankkeella ei ole käytettävissä olevilla tiedoilla tunnistettavissa todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia, jotka kokonaisuudessaan olisivat rinnastettavissa YVA-lain hankeluetteloiden hankkeiden vaikutuksiin. Lupa- ja valvontavirasto toteaa, että hankkeesta vastaava on tunnistanut hankkeen keskeiset ympäristövaikutukset ja esittänyt lieventämiseen keinoja. Kun otetaan

huomioon hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne sekä hankkeesta vastaavan toimittama hankekuvaus, alustava ympäristövaikutusten arviointi, asiasta annetut viranomaislausunnot, sekä se, ettei lähialueella ole tiedossa sellaisia muita hankkeita, joilla olisi merkittäviä yhteisvaikutuksia käsiteltävän hankkeen kanssa. Lupa- ja valvontavirasto katsoo, että kyseessä ei ole YVA-lain 3 §:n 2 momentissa tarkoitettua YVA-menettelyä edellyttävästä hankkeesta.

Huomioon otetut merkittävien ympäristövaikutusten välttämis- ja ehkäisemistoimenpiteet

Arvioitaessa hankkeesta muodostuvia todennäköisiä merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, on otettu huomioon seuraavat hankkeesta vastaavan esittämät toimenpiteet merkittävien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja lieventämiseksi:

Asutukselle aiheutuvaa rakentamisaikaa häiriötä ja meluhaittaa lievennetään rakennustöiden ajoittamisella.

Ekologisten yhteyksien vahvistamiseksi ilmajohtojen alle asennetaan liito-oravalle hyppypuita. Merkittävimmät melua aiheuttavat rakennustyöt ja puuston poisto toteutetaan lisääntymisajan ulkopuolella.

Pylväspaikat suunnitellaan reitillä olevien arvokohteiden ulkopuolella eikä rakentamisen aikana liikuta kyseisillä kohteilla.

Rakentamisen ajoittamisessa sekä puuston poistossa huomioidaan lintujen pesimärauha.

Pintakasvillisuuden poisto rajoittuu pylväspaikoille ja maanmuokkaukset toteutetaan siten, ettei kiintoainehuuhtoumaa ojaverkostoon synny merkittävästi. Muualla johtoalueella säilytetään nykyinen kiintoainesta pidättävä kasvillisuus.

Mustaliuskekallion louhinta ja mustaliuskepitoisten maiden kaivaminen minimoidaan. Vältetään tarpeetonta kuivattamista. Mustaliuskepitoisten maiden pitkäaikaista välivarastointia vältetään. Työmaavesien laatua seurataan kohteissa, joissa mustaliuskeen esiintyminen on kohonnut.

6 Selvilläolovelvollisuus

Hankkeesta vastaavan on sen lisäksi, mitä erikseen säädetään, oltava riittävästi selvillä hankkeensa ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää (YVA-laki 31 §).

7 Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella YVA-lain 13 §:n mukaisesti. Päätös on nähtävillä ympäristöhallinnon verkkopalvelussa osoitteessa: www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/hankkeiden-ymparistovaikutusten-arviointimenettely-yva/yva-paatokset

8 Käsittelymaksu

Käsittelymaksu on 4500 euroa.

Maksu määräytyy Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 annetun valtioneuvoston asetuksen (1177/2025) perusteella.

9 Sovelletut säännökset

- Laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-laki 252/2017): 3, 11, 12, 13, 31 ja 37 § sekä liitteet 1 ja 2.
- Valtioneuvoston asetus ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (YVA-asetus 277/2017): 1 §
- Valtion maksuperustelaki (150/1992) 8 §
- Valtioneuvoston asetus (1177/2025) Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuonna 2026 1§.

10 Muutoksenhaku

Hankkeesta vastaavan muutoksenhakuoikeus

Hankkeesta vastaava saa hakea tähän päätökseen muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä 1.

Hankkeesta vastaava, joka katsoo, että päätöksestä perittävän maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia siihen oikaisua Lupa- ja valvontavirastosta. Maksua koskeva oikaisuvaatimusohje on liitteenä 2.

Muiden tahojen muutoksenhakuoikeus

Se, jolla on oikeus hakea muutosta hanketta koskevaan lupapäätökseen, saa hakea muutosta tähän päätökseen, jolla on katsottu, ettei ympäristövaikutusten arviointimenettely ole tarpeen. Muutosta voidaan hakea vasta siinä vaiheessa, kun edellä mainitusta lupaa koskevasta päätöksestä on mahdollisuus valittaa (YVA-laki 37 § 2 mom.).

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Kirsi Nieminen ja ratkaissut ylitarkastaja Jaana Tuppurainen.

Liitteet

Valitusosoitus
Maksua koskeva oikaisuvaatimusosoitus

Jakelu

Hankkeesta vastaava (todisteellinen tiedoksianto)

Tiedoksi

Kuullut viranomaiset (sähköisesti)

Hankkeen vaikutusalueen kunnat (sähköisesti)

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/101946/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/101946/2026 har godkänts elektroniskt

Nieminen Kirsi 15.09.2026 14:42

Tuppurainen Jaana 15.09.2026 14:45